

NORSK ALMENNINGSFORBUND

Landsomfattende sammenslutning av norske bygdealmenninger

Til
Det Kongelige Landbruksdepartement
Postboks 8007 Dep
0030 OSLO

Forslag til lov om skogloven	
Referanse:	2003/3044 - 83
Mottatt:	12 MAR 2004 ASK/SOR
Saksnummer:	177
Postnummer:	482
Kode:	

HØRINGSUTTALELSE TIL FORSLAG OM NY SKOGLOV

Norsk Almenningsforbund har vurdert hele forslaget til ny skoglov. I denne høringsuttalelsen har vi begrenset oss til kun å ta tak i de problemstillingene vi oppfatter som mest viktige.

Generelt.

Primært er Norsk Almenningsforbund opptatt av at skogloven skal gi stabile, klare og gode rammebetingelser for et næringsmessig skogbruk uten å detaljregulere næringsutøvelsen. Videre at loven foretar en hensiktsmessig avveining og grensdraging mellom det ansvaret nærings selv har, mot annet lovverk og politiske virkemidler.

Norsk Almenningsforbund mener at lovteksten på mange måter er god, men det er en del som bør endres og en del som bør defineres klarere.

De gode intensjonene i lovforslaget stemmer heller ikke helt overens med de rammevilkårene næringsen har gjennom den realpolitikken som føres. Det er vi skuffet over.

Lovforslaget burde vært tuftet på en klar analyse av hvor skogbruket i Norge står i dag, og hvilke utfordringer og problemstillinger loven tar sikte på å løse for at skogbruket skal kunne utøve sin næring. Vi savner denne analysen.

Skogbrukets hovedproblemer er redusert lønnsomhet og lav avvirkning. Bedriftene er avhengige av en stadig mer kostnadseffektiv administrasjon. Lovforslaget bidrar ikke tilstrekkelig til å løse disse problemene.

Formål med loven.

Loven er en næringslov og gir klare føringer om at prinsippet om frihet under ansvar skal videreføres. Det er Norsk Almenningsforbund fornøyd med. Det er også positivt at forvalteransvaret er tydeliggjort.

Loven skal definere skogeiers ansvar, men gi mulighet for næringsen selv til å vurdere hvordan dette skal oppnås, for eksempel gjennom sertifiseringsordningen.

Slik sett er forslaget godt tilpasset den virkeligheten vi har i skogbruket i dag hvor det aller meste av skogbruket er sertifisert gjennom frivillige ordninger.

Det er selvsagt at skogbruket skal bidra til å ta vare på det biologiske mangfoldet gjennom det utøvende skogbruket, men urimelig at skogbruket skal sikre det biologiske mangfoldet alene. Det er nok å vise til de ulike fredningsordningene gjennom Naturvernloven som skal ta sin del av dette.

NORSK ALMENNINGSFORBUND

Landsomfattende sammenslutning av norske bygdealmenninger

- 2 -

Lovforslaget åpner for at hvem som helst kan anmelde forhold i skogen – tidligere lå denne muligheten til skogoppsynet. Dette vil kunne åpne for vilkårlig hets av skogbruket uten faglig forankring og almenningsforbundet går derfor mot denne endringen.

Forenkling.

Det har vært et mål for arbeidet med ny skoglov å modernisere og forenkle loven.

Vi aksepterer ønsket om en forenklet lov, og det har vi delvis fått gjennom reduksjonen i antall paragrafer fra 58 til 22 og enkel kortfattet tekst.

Norsk Almenningsforbund mener at dette i seg selv ikke er tilstrekkelig. En forenkling av loven kan ikke bare måles i antall paragrafer, men også hvorvidt loven gjør hverdagen enklere for dem den skal gjelde for.

Lovens karakter

Forslaget til ny skoglov er en fullmaktslov. Vi aksepterer at det til en viss grad må være rom for utdyping gjennom å ha forskriftshjemler når det er behov for det, men ikke uten at det gis klare føringer for hva disse skal brukes til, og uten at det er presisert hva som er nødvendig for å utløse bruk av forskrift - for eksempel gjennom merknader i forarbeidene.

Det er sterkt ønskelig at selve lovteksten er så klar at det ikke skal være nødvendig med ytterligere presiseringer gjennom forskrifter.

Slik sett er loven på enkelte punkter for vag og gir for vide hjemler for utarbeidelse av forskrifter.

Forskriftshjemler innebærer at mer tas vekk fra folkevalgt kontroll og flyttes over til byråkratisk styring gjennom departementet. Det er uheldig hvis det ikke er gitt klare føringer for bruken av forskrift.

Spesielle forhold for almenningene.

Alle skal nå behandles likt i loven og det skal ikke være noen spesielle regler for kommuner, stat og almenninger. Men vi er ikke like i utgangspunktet og denne endringen legger derfor i stedet opp til forskjellsbehandling.

Bygdealmeningene kan ikke nyte godt av det fremste virkemidlet myndighetene legger opp til – skogfond m/skattefordel. Det skisseres ikke noe alternativ for almenningene. Tidligere gjorde samspillet mellom tilskudd og skogavgift med skattefordel at almenningene til en viss grad fikk ta del i myndighetenes virkemidler, men etter hvert som stadig mer flyttes over på skogavgiftsordningen, blir forskjellsbehandlingen stadig større.

Det samme bidrar forslaget om at det ikke er unntak for almenningene for innbetaling av skogavgift slik vi har det i dag. Mulighet for å slippe innbetaling av skogavgift skal avgjøres på fylket. Det åpner for ulik praksis overfor de ulike bygdealmeningene. Bygdealmeningene er spredt over store deler av landet og vi mener at bygdealmeningene burde fått beholde nåværende ordning for å sikre likebehandling.

NORSK ALMENNINGSFORBUND

Landsomfattende sammenslutning av norske bygdealmenninger

- 3 -

Spesielle forhold.

Miljøforskrift

Få endringsprosesser har vært så vellykket som da skogbruket selv fikk utfordringen med å ta ansvar for det biologiske mangfoldet i skog i stedet for å innføre en miljøforskrift i 1999.

Nær hele det norske skogarealet er nå sertifisert etter Levende skog standarder, og kvalitetssikringen gjennom ISO 14001 blir stadig bedre.

Skogbruket har en lang tradisjon i å ta ansvar selv. Den offentlige påvirkningen må stå i forhold til hvordan næringen selv ivaretar dette ansvaret. Hvis ikke vil det undergrave det miljøarbeidet som foregår på frivillig basis i skogbruket.

Norsk Almenningsforbund mener at lovteksten sammen med sertifiseringsordningen skal gi god nok sikkerhet for ivaretagelse av det biologiske mangfoldet som ikke dekkes opp gjennom naturvernloven.

Sertifiseringsordningene er et system som klart definerer partenes ansvar og som fungerer meget godt i dag.

Det vil være nærmest en hån mot det arbeidet som er gjort å foreslå en miljøforskrift nå. Hva skal den inneholde som ikke fanges opp av Levende Skog?

Dette forslaget må jo innebære at LD mener det er behov for andre krav enn det skogbruket og miljørådgivning i fellesskap kom fram til gjennom Levende Skog og som er nedfelt i sertifiseringsordningen mellom kjøper og selger.

Hvordan ser LD for seg at oppfølgingen skal foregå med 2 ulike regelsett gjennom forskriften og sertifiseringsordningen?

En miljøforskrift vil pulverisere ansvaret og skape usikkerhet om hvilke bestemmelser man skal forholde seg til. Det blir vanskelig å motivere den enkelte skogeier til å ta det forvalteransvaret som arbeidet med sertifiseringssystemet har vist at skogbruket er villig til å ta.

Norsk almenningsforbund går derfor sterkt imot forslaget om miljøforskrift nå.

Foryngelsesforskrift

Det er greit at foryngelsesplikten defineres klarere, men ikke at det legges opp til rigide krav til foryngelse og treslagsvalg uten hensyn til lønnsomhet og skogeiers egen strategi. Dette strider mot prinsippene om frihet under ansvar og peker motsatt av den veien bl.a. svenskene har gått i sin lovgivning.

Kombinert med lavere krav til fagkompetanse i kommunene kan dette åpne for skjematisk saksbehandling basert på forskrift i stedet for biologisk og økonomisk fornuftige løsninger ut fra den enkelte skogeiers målsettinger og vurderinger.

Et eksempel er å kunne ta et omløp med lauv på en god bonitet og deretter satsing på naturlig foryngelse av gran under lauvet. Etter skissen til foryngelsesforskrift blir det umulig.

Slik forslaget foreligger i dag, gjør det foryngelsen til en driftskostnad i stedet for en investering for framtida. Dette bryter fullstendig med det som har vært gjeldende økonomisk tankegang i Norge og kunne føre til at skogeier pålegges å gjennomføre ulønnsomme investeringer.

Det vil også medføre at utvikling av foryngelsesmetoder for etableringen av ny skog basert på en kombinasjon av økonomisk og biologisk fornuftige vurderinger vil bli skadelidende.

Norsk Almenningsforbund går imot innføring av foryngelsesforskrift.

NORSK ALMENNINGSFORBUND

Landsomfattende sammenslutning av norske bygdealmenninger

- 4 -

Delegering

Norsk Almenningsforbund er skeptiske til økt delegering av myndighet til kommunene samtidig som kravene til fagkompetanse reduseres gjennom at det ikke lenger er krav til skogfaglig kompetanse på kommunenivå. Det kan åpne for svært vilkårlig saksbehandling lokalt i kommunene.

Norsk Almenningsforbund mener at lovforslaget ikke i tilstrekkelig grad følger opp det mandatet Stortinget ga og som er gjengitt i høringsbrevet på dette området om videreføring av en skogadministrasjon på kommune- og fylkesnivå med en organisering og kompetanse som gjør det mulig å følge opp regelverket og de skogpolitiske mål på en god måte.

Almenningsene kommer nå i en situasjon hvor vi etter almenningsloven er pålagt skogfaglig kompetanse hos almenningsbestyrerne, mens de som skal påse at vi følger lover og regler ikke har tilsvarende krav på seg.

Internkontroll

Det skisseres innføring av et internkontrollkrav i lovforslaget, men det er usikkert hvordan dette skal tilpasses andre systemer for internkontroll som vi er underlagt som bedrifter.

Det burde vært unødvendig å innføre en ny internkontroll når vi har sertifiseringskontroll på miljøarbeidet og den vanlige internkontrollforskriften på helse og arbeidsmiljø.

Hva er det tenkt at denne skal dekke som ikke er dekket opp gjennom andre systemer? Dette vil gi merarbeid/dobbeltarbeid og skape usikkerhet i forhold til andre etablerte systemer.

Norsk Almenningsforbund går i mot at det skal åpnes for egne forskrifter i skogloven på dette området.

Meldeplikt

Hjemmelen til å innføre meldeplikt er ikke presis nok. Man må angi mer detaljert under hvilke forutsetninger en slik forhåndsgodkjenning skal benyttes. Formålsparagrafen i loven gir ikke presise nok føringer for å kunne utløse en meldeplikt.

Det må ikke bli slik at dette er en blankofullmakt til styringskåte skogansvarlige i kommunene - som ikke engang har krav til skogfaglig kompetanse - til å pålegge skogbruket unødvendige meldeplikt som gir ytterligere merarbeid uten at det er spesielle forhold som kan dokumenteres som gjør det nødvendig.

Det er også uholdbart at det ikke skal stilles krav om tidsfrist for tilbakemelding til skogeier som overholder meldefristen. LD skriver at det ikke er forsvarlig med en slik tilbakemeldingsfrist, men spørsmålet blir da – forsvarlig for hvem?

Skogeier må også ha krav på en forsvarlig saksbehandling og et minimum er å kunne forlange en frist for når det skal foreligge et svar. Norsk Almenningsforbund mener at det er rimelig at svar skal foreligge etter 3 ukers fristen før hogst skal igangsettes slik at drift kan settes i gang som planlagt.

NORSK ALMENNINGSFORBUND

Landsomfattende sammenslutning av norske bygdealmenninger

- 5 -

Krav til skogbruksplan.

Det settes ikke krav til å ha skogbruksplan. Det er fornuftig ut fra den store forskjellen i størrelse på eiendommer og betydning for eier.

Det blir da ulogisk å gi hjemmel til å kunne fastsette forskrift som skal definere innholdet i en skogbruksplan.

Styring av innhold i og krav til innsyn i en skogbruksplan som skogeier vil utarbeide for egne midler er uakseptabelt.

Forslaget til denne hjemmelen er unødvendig og bør fjernes.

Konklusjon.

Norsk Almenningsforbund mener at det ikke er overensstemmelse mellom de signaler som gis om et moderne, rasjonelt og forenklet lovverk og det resultatet vi ser for oss gjennom forslaget til ny skoglov.

Den nye skogloven ikke må legge opp til mer byråkratiske systemer i en tid hvor lønnsomheten går ned. Det næringen minst av alt trenger er nye krav som innebærer større administrative byrder.

Detaljregulering gjennom miljøforskrift og foryngelsesforskrift slik det legges opp til, står sterk i motsetning til meldingens uttalte ønske om å forenkle lov- og regelverket med sikte på større fleksibilitet og frihet for den enkelte eier.

Tilskuddene til næringen har gått dramatisk ned de siste årene. Det samme har lønnsomheten. Gjennom lovforslaget legger LD i stor grad om politikken fra gulrot til pisk gjennom skjerping av foryngelsesplikt og økte strafferammer. Dette burde vært omvendt.

I en tid med reduksjon av tilskuddsordninger og generelt dårligere lønnsomhet i skogbruket, burde skogeieren heller gis større frihet i sin næringsutøvelse ut fra hva som til enhver tid er økonomisk og biologisk forsvarlig.

Lovens målsettinger bør kunne oppfylles gjennom bruk av skogeiers egne kvalitetssystemer.

Vallset 10.03.04

NORSK ALMENNINGSFORBUND

Syver Berge

Syver Berge
Styreleder.

Rune O. Brenna
Sekretær.